

ριγραφές τῆς κάθε αὐτοχτονίας, δὲ θὰ τραβοῦσαν τοὺς νευρασθενικοὺς μὰ κί ἀλαφρόφραλους νέους πού τὸ θαρροῦνε δὰ καὶ γιὰ παληκαριὰ νὰ κόψουνε μὲ τὸ ξουράφι τὸ λαϊμό τους ἢ νὰ φυτεύουν ἕνα βόλι στὸ κεφάλι τους, ἐνῶ ἀληθινὴ παληκαριὰ εἶναι νὰ μπορέσεις νὰ ζήσεις καὶ νὰ χτυπήσεις καθ' ἐμπόδιο πού μπροστά σου σηκώνεται.

Κάποιος ἔγραψε πὼς οἱ τέτιοι νέοι, μὰ κ' ἔχουν ἀπόφαση νὰ σκοτωθεῖν, προτιμώτερο θάνατο νὰ πηγαίνανε στὴ Μακεδονία νὰ πολεμήσουν. Ἰδέα, βλέπετε, κί αὐτὴ, σὰ νᾶχει ἡ Μακεδονία ἀνάγκη ἀπὸ φοβιστάρηδες κί ὄχι ἀπὸ ἀληθινὰ παληκαρία.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Στοὺς Πειραιῶτες ἔριξε σαίτες τσουχιτερές,
Ἐπλήρωσε τὸν Ἄριστο τῆς τέχνης ἱεροφάντη,
Ἄλλὰ εἶσι πὺν μετάφρασε τὴν Κόλαση ὁ
[Ζουφρὸς
Θαρρῶ πὼς ἦρθε κ' ἡ σιγμὴ νὰ περιελάει τὸ
[Δάντη
ΑΓΑΘΟΥΛΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ «ΝΟΥΜΑ»

Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΥ

Ἀγαπητὴ Ταγκόπουλε,

Μ' ἐμπιστοσύνη στὴν καλὴ πίστη, πὺν χαρακτηρίζει τὸν «Νουμά» καὶ τοὺς συντάχτες του, σὲ παρακαλῶ νὰ δώσης, στὸ συνεργάτη σου, πὺν γραφῆ τὴν κριτικὴ γιὰ τὴν ἐσπερίδα Λόττερ, τίς ἀκόλουθες πληροφορίες, σχετικῆς μὲ τὸ παραμῦθι πὺν διάβασα κ' ἐγὼ ἐκείνη τὴ βραδεία, γιὰτὶ ὑποθέτω πὼς ἡ κακὴ μου ἀπαγγελία δὲν τῆφερε ἀκέραιο ὡς ταῦτιά του. Ὑστερ' ἀπ' αὐτὰ καὶ ὁ συνεργάτης σου κ' οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» μποροῦν νᾶχουν ὅποια ἰδέα θέλουν. Φτάνει μόνον νὰ εἶναι καλὰ πληροφορημένοι.

Καί, πρῶτα-πρῶτα, δὲν εἶχα κανένα σκοπὸ νὰ κάμω μιὰ βαριατοιόνα ἀπάνω στὸν αἰώνιο μῦθο τοῦ Φάουστ. Θὰ ἦταν πολὺ παιδικακίτικη τέτοια ἀπόπειρα. Ὁ γέρος ὁ φιλόσοφος στὸ παραμῦθι μου, ἀ-

φιλόσοφος πὺν εἶδε τὸ θαῦμα, δὲν εἶναι καθόλου τὸ ποιητικὸ κέντρο, οὔτε ὁ καθαυτὸ ἥρωας τοῦ παραμυθιοῦ. Τὸ παραμῦθι ἔχει τίτλο: «Ἡ Πολιτεία τῆς Πανσελήνου» καὶ θέλει νὰ δώση τὸ πλάσμα μιανῆς πολιτείας (civitas) σιωπηλῆς κάτω ἀπ' τὸ φῶς τοῦ γεμάτου φεγγαριοῦ, per amica silentii luna, μιανῆς πολιτείας πὺν μέσα σ' αὐτὴν τὸ κίνημα κί ὁ ρυθμὸς γίνονται μιὰ ἔκφραση τῶν ψυχῶν, τελειότερη κί εὐγενικώτερη ἀπ' τὸν λόγο. Τῆς ἀπολιτείας αὐτῆς θεατῆς καὶ δημιουργῆς εἶναι ὁ γέρος φιλόσοφος καὶ μέσα σ' αὐτὴν ἔρχεται νὰ πεθάνη. Βλέπει τὴν «πολιτεία» του καὶ ζῆ φανταστικὰ μέσα σ' αὐτὴν, ὅπως θὰ ζοῦσε ὁ Πλάτωνας στὴ δίκη του κί ὁ Καμπανένας μέσα στὴν «Πολιτεία τοῦ Ἡλίου». Ἡ ζωὴ κί ὁ θάνατός του δὲν ἔχουνε καμμιά ἰδιαιτέρη σημασία. Ἄν μοιάζη μὲ τὸν αἰώνιο Φάουστ τῆς παράδοσης, ὄχι τὸν γκαϊτικό, μοιάζει γιὰτὶ εἶναι γέρος καὶ φιλόσοφος. Καὶ εἶναι γέρος κί φιλόσοφος, γιὰτὶ τὴν ὄπτασία μιᾶς «πολιτείας» δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὴν ἰδῆ ἄνεως λεβέντης πὺν θὰ χόρευε μὲ τίς λυγερές ὅπως θέλει ὁ συνεργάτης σου.

Τώρα ἄν, μεταφράζοντας τὰ «Νορβηγικὰ Παραμῦθια» (γρ. «Νορβηγικὰ Ποιήματα»), μὺν ἦρθε ἰδέα νὰ τὰ μιμηθῶ καὶ νὰ γράψω κ' ἐγὼ ἑλληνικὰ παραμῦθια, μὺν φτάνει νὰ σημειώσω γι' ἀπολογία μου πὺν πολὺ πρὶν νὰ μεταφράσω τὰ τελευταία, ἔχω γράψει μιὰ ἀλάκαρη σειρά παραμυθίων. Πᾶνε τώρα δέκα χρόνια, πὺν πολλὰ ἀπ' αὐτὰ μετάφρασε ὁ σοφὸς συνεργάτης τοῦ «Νουμά» Κάρλος Δίτερικ στὰ γερμανικὰ καὶ πὺν ὁ φημισμένος φίλος μου, ὁ ποιητῆς Παλαμάς, τοὺς ἔκαμε τὴν τιμὴ μὲ κολακευτικὰ λόγια νὰ τᾶναφέρη σὲ μιὰ μελέτη του.

Στὴ σειρά τῶν παραμυθίων αὐτῶν ἀνήκει κ' ἡ «Πολιτεία τῆς Πανσελήνου», πὺν κακοδιαβάστηκε, κακοακούστηκε καὶ κακοτύχησε στὴν φιλολογικὴ ἐσπερίδα πὺν κρίνει ὁ συνεργάτης σου.

Μὲ ὑπόληψη καὶ ἀγάπη
ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

LE MONDE HELLÉNIQUE

Journal français bi-hebdomadaire

Directeur : S. Pappas

Bureaux 2 rue des Philhellènes

κί ἀνήξερα ἀγγόνια του. Θέλει νὰ πει· Καταραμένο νᾶναι τὸ σπάρσιμο τοῦ σᾶς ἐσπρωξε στὸν κόσμο!.. Νὰ μὴν ἀργήσει ὁ βλογημένος ἥλιος νὰ φέρει τὸ θέρο!.. Ἐγὼ δὲ δωρῶ νὰ πάρω γιὰ σᾶς τὸ δρεπάνι... Ὁ Θεὸς νὰ κολάσει τὴν ξεμυαλισμένη τὴ μάνα σας!..». Μιλῶ ὅμως δὲν τοῦ φέβγει ἀπὸ τὸ στόμα καὶ φαρμακωμένος κινεῖ γιὰ τᾶνώγι, βροντώντας τὸ στραβότου ζῦλο πάνου στὰ σκαλίδια.

Τὰ δυὸ ἀδερφοῦλια φιλοῦνται πάλι κί ἀγκαλιζόμενα καὶ χαρούμενα κουτίζουνε μέσα στὴν ἀναμένη τὴ γάστρα πὺν ἡ μάνα κάθεται κί ράβει τὴν ξεσκισμένη τῆς ποδιά.

Γ'.

Ἐνα λερωμένο λαδοκαντήλι εἶναι κρεμασμένο στὸν ἀνάγκωνα καὶ φωτᾶει θάμπᾶ καὶ τρέμουλα. Ὁ ἀφέντης τοῦ νερόμυλου φαντᾶζει κουβαριασμένος πάνου στὸ πλατὺ καὶ στρωμένο μιντέρι. Ἀλλαζοπρόσωπος καὶ μὲ τὰ χιονισμένα μαλλιά του τὸν ἀνῆφορο, καρφώνει τὴ θολωμένη ματιά στὸ φαγωμένο σκοῦφο του πὺν εἶναι πεταγμένος μπροστά του κ' ὕστερα τὴν πάει ἀργὰ κί ἀργὰ ἀπὸ τὸν ἕναν τοῖχο στὸν ἄλλο, ἀκολουθώντας τοὺς ἡσικούς πὺν φέβγουν

κ' ἔρχονται μὲ τὴν ἀνεμισμένη φλόγα τοῦ καντηλιοῦ.

Τὸ μυαλό του τρικυμίζεται στὸ μεγάλο κρῖμα πὺν ἔχει βουρκώσει τὸ αἷμα τῆς γενιᾶς του καὶ κουναεὶ τὸ γέρικο κεφάλι του μ' ἕνα φοβερὸ καημό. Θαρρεὶ πὼς κάθεται πάνου σὲ καρρῖα πυρωμένα καὶ τὰ μηλίγκια χτυποῦν νὰ σπᾶσουν μπουμπουσιασμένα καὶ νὰ σκορπίσει τὸ μυαλό του. Μιὰ μεγάλη καμπάνα νοιώθει πὼς σημαίνει μέσα στὸ κοκκαλό του ὄλο καὶ πιὸ βαρεῖα καὶ τὸν κάμει νὰ πεταχτεῖ ὀρθὸς στὰ πόδια του. Τριγυρίζει ἀπὸ γωνιὰ σὲ γωνιὰ σὰ νὰ μὴν τὸν χωράει ὁ τόπος καὶ κρατιέται σὰν κανένας στραβὸς ἀπὸ τίς ἀσυγκόλητες πέτρες τῶν τοίχων.

Τὰ πισωκέρατα γίδια βελάζουνε μὲ τὸν ἔνεμο μαντριάσματα κάτω κατὰ τὴ σμίξη κί ἀφτὸς κάποτε κί ἄλλοτε βάζει τᾶπτι του γιὰ νὰ φουγαστεῖ τὸ παραπονιμένο σκούζιμο.

Σὰ νὰ θέλει νὰ ξεχαστεῖ μὲς τὴν ἔγρια φουρτούνα του, στέκεται μπροστά σὲ κάθε χαραμάδα τῶν τοίχων καὶ φυσᾶει μέσα σ' ἀφτὶς μὲ τὸ στόμα του τίς τολούπες τοῦ καπνοῦ πὺν μπουκάνει, μὰ ὁ ἀγέρας τὸν γυρνᾶει οὐδὲ τότες πίσω καὶ τὸν χτυπάει ἀνακατωμένο κατὰμουτρα.

ΟΙ ΕΛΙΕΣ

Στὸν κύριο Α Πάλλη.

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΘΥΜΙΟΣ—ὑπλόϊκός γέροντας.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ.—γυναῖκα του.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ—θυγατέρα τους.

ΜΗΤΡΟΣ—γειτόνάς τους.

Ἡ οἰκὴ στὸν ἀδλόγυρο ἐνὸς χωριάτικου οἰκιοῦ.

ΘΥΜΙΟΣ—(Φορτωμένος ἕνα πελώριο δεμάτι ζύλα) Ὁ Θεὸς νὰ φυλάη! Τί μπόρα εἶταν ἐκείνη ὅσο νᾶρθω ἀπὸ τὸ ριζοβούνη ὡς ἐδῶ; Θαρροῦσε πὺν πήγαινε νὰ σπᾶση ὁ οὐρανός, καὶ τὰ σύμφρα νὰ κατακυλήσουν στὴ γῆς. Οὐφ! Μὰ τέλος πάντων! Νὰ πὺν μπόρεσα καὶ ἦρθαι φτάνει τώρα ἡ κυρὰ συμβία μου νᾶχη νὰ τοιμπήσω κατιτίς. Καὶ σᾶχω μιὰ πείνα, διαβολομένη! Π' ἀνάθεμα τῆ γιὰ πείνα, ἀλήθεια! Οὔτε ἀπὸ βροχὴ, οὔτε ἀπὸ θύελλα χαμπαρίζει. Ἄς ἰδοῦμε ὅμως τί λέει κ' ἡ κυρὰ Κατερίτσα (Σταματάει μπροστά στὸ σπιτί του, ἀφίνει τὸ δεμάτι, χτυπάει δυὸ τρεῖς φορές, περιμένει κομάτι, καὶ ξαναχτυπάει) Βρὲ σῆς δὲν ἀκούτε; (Χτυπάει δυνατὰ) Ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ ὄλοι κοιμούνται, χωρὶς νὰ λογαριάζουν πὼς ὁ Θύμιος εἶναι βρεγμένος σὰν πάπια καὶ πᾶ νὰ λιγοθυμήση ἀπὸ τὴν πείνα (Χτυπάει δυνατώτερα) Ἐ! Κατερίνα, δὲν ἀκούς;

ΔΙΑΜΑΝΤΩ —(ἀνοίγοντας τὴν πόρτα) Μπα Χριστὸς καὶ Παναγία! Καλὴ πατέρα, βάλθηκες νὰ σπᾶσης τὴν πόρτα σήμερα;

ΘΥΜΙΟΣ—Ἰδὲς ἐκεῖ ἀδιαντροπία, ἀλήθεια! Δὲ φτάνει πὺν περιμένω μιὰ ὥρα καὶ πάγωσα βρεγμένος, μόνον ἔχουμε καὶ παρατήρησε. Δὲ μὺν λῆς, πὺν εἶναι ἡ μητέρα σου;

ΔΙΑΜΑΝΤΩ— Τὴ φωνάζει μιὰ γειτόνισσα καὶ πῆγε νὰ τὴ βοηθήση νὰ ξεματίσουν τὰ κουβάρια.

ΘΥΜΙΟΣ— Ἀνάθεμά σας καὶ σᾶς καὶ τὰ κουβάρια σας. Τρέχα γλήγορα νὰ τὴ φωνάζης (Ἡ Διαμάντω φεύγει) Ὅριστε μάτια μου δουλειές! Ἐσὺ νὰ φορᾶς στὴ δουλειὰ, νὰ σὲ περονιάζῃ ἡ βροχὴ ὡς τὸ κοκκαλό, νὰ σὲ ζεματίζῃ ἡ πείνα, καὶ ἡ γυναῖκα σου νὰ ζεματίζῃ τὰ κουβάρια τῆς γειτόνισσας. Ὑψίστε Θεέ, πὼς μᾶς δίνεις ὑπομονὴ ἑμᾶς τοὺς ἄντρες! Καὶ νᾶναι αὐτὸ μόνον, καλὰ, τώρα πὺν θὰ τῆς πῆ

«Τί νᾶθελε στὰ ψηλὰ βουνὰ ἡ πανοῦκλα;...Νὰ μᾶς φέρει τὸ μόλυμα;...—Ἀναθεματισμένος! ἀναθεματισμένος!» γανιάζει κάθε λίγο καὶ σβαρνιέται πιὸ γλήγορα παραπέρα.

Ἡ λαχταρα γιὰ τὴ γενιά του τὸν ἀφανίζει ἀπὸ τὴ ζωὴ κ' ἕνας κοντὸς καμπύσιος σηκώνεται ἀπὸ ἕνα φανταστικὸ πηγάδι ὀμπρὸς του καὶ ξαμῶνει τὰ ροζωμένα χέρια του γιὰ νὰ μπήξει τὰ νύχια μὲς τὸ μαφρεϊδερό κούφαλό του. Σὲ κάθε βῆμα πὺν κάμει τοῦ πιάνεται ἡ ἀνάσα κ' ἕνας κρύος ἴδρος τοῦ κόβεται σφόδρωμένο γλέφαρο του καὶ ἡ ματιά του ἀγωνίζεται νὰ στυλωθεῖ κάπου, σὰ νὰ φοβερίζει ἀπειπισμένα κάποιον ἄθροωπο πὺν δουλεύει γιὰ νὰ σκάψει τὰ θεμέλια τοῦ σπιτιοῦ του καὶ νὰ τὸν πλακώσει παραχωμένο μὲς σ' ἀφτὰ. Ἐχει λησμονήσει πὺν βρίσκεται τώρα κί ὅταν φτάνει μπροστά στὸν ὄλο-στρόγγυλο φεγγίτη ἀκούει ἀπὸ μακριὰ σὰν καμπιασμένος τὴ βαρδαρομαννα τοῦ μύλου του καὶ ξαφνιαίνεται τόσο πὺν γιὰ πολλὴν ὥρα μένει ἀσάλεφτος καὶ πετρωμένος.

Τὸ μελιχρὸ δειλινὸ δὲ λέει νὰ σβύσει ἀπὸ τὴ θύμησή του καὶ ἡ ἀστόμητη γυναῖκα τοῦ κάμπου τοῦ φαίνεται νὰ γαργαλιέται ὀλοένα καὶ νὰ πέφτει λιγωμένη στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ συντοπίτη τῆς, ἔπειτα τὰ